

KARTA KURSU

Pedagogika (II st., st. niestacjonarne, semestr pierwszy)
2025/2026

Nazwa	Współczesne koncepcje filozofii i etyki
Nazwa w j. ang.	Modern concepts of philosophy and ethics

Koordynator	Dr hab. Andrzej Ryk Prof. UKEN	Zespół dydaktyczny
		Dr hab. Andrzej Ryk Prof. UKEN
Punktacja ECTS*	3	

Opis kursu (cele kształcenia)

Celami kursu są: przekazanie poszerzonej wiedzy z zakresu współczesnych kierunków filozoficznych i etycznych.; rozwinięcie umiejętności wykorzystania współczesnej refleksji filozoficznej, do budowania własnej argumentacji, rozwijanie potrzeby świadomej analizy współczesnej kultury, cywilizacji, zjawisk i przemian zachodzących w obszarze edukacji i wychowania w odniesieniu do posiadanej wiedzy w zakresie wybranych kierunków filozofii i etyki.

Warunki wstępne

Wiedza	Student zna elementarną terminologię używaną w filozofii, rozumie jej źródła oraz zastosowania w obrębie pogłębionej analizy rzeczywistości edukacyjnej, wychowawczej i społecznej.
Umiejętności	Student potrafi samodzielnie pracować z tekstem, analizować poddawany refleksji problem, formułować pytania, budować argumentację i wyciągać wnioski w odniesieniu do posiadanej wiedzy z zakresu filozofii i pedagogiki
Kursy	Historia filozofii, Filozofia wychowania,

Efekty uczenia się

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Wiedza	W01 – Student zna najważniejsze kierunki, problemy, koncepcje i pojęcia filozofii współczesnej. W02 – Student posiada pogłębioną wiedzę na temat fundamentalnych koncepcji etycznych i kategorii moralnych.	P7U_W K_W02 P7U_W

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Umiejętności	U01 -Student potrafi korzystać z wiedzy na temat różnorodności paradygmatów w nauce i aksjologicznego horyzontu kultury ludzkiej, by przekazywać wartości humanistyczne. U02 – Student interpretuje różnice i podobieństwa między metodologią nauk przyrodniczych i humanistycznych oraz wskazuje kontekst powstania tych różnic.	P7U_U K_U01 P7U_U

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów kierunkowych
Kompetencje społeczne	K01 - wykazuje otwartość na problemy współczesnego świata, potrafi dokonać ich interpretacji w kategoriach etycznych. K02 - jest zdolny do pracy indywidualnej i grupowej w dialogu nad problematyką filozoficzną i etyczną.	K_K05 P7U_K

Organizacja											
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach									
		A		K		L		S		P	E
Liczba godzin	20										X
20											

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład problemowy, dyskusja kierowana, praca z tekstem

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – learning	Gry dydaktyczne	Ćwiczenia w szkole	Zajęcia terenowe	Praca laboratoryjna	Projekt indywidualny	Projekt grupowy	Udział w dyskusji	Referat	Praca pisemna (esej)	Egzamin ustny	Egzamin pisemny	Inne
W01								X			X		
W02								X			X		
U01								X			X		
U02								X			X		
K01								X					
K02								X					

Kryteria oceny	Obecność, aktywność, egzamin ustny w formie zdalnej. Egzamin ustny: pięć pytań (jedno pytanie – jeden punkt. 3 punkty – dst 4 punkty - db 5 punktów - bdb
Uwagi	Zajęcia prowadzone będą zdalnie lub stacjonarnie (w zależności od sytuacji epidemicznej)

Treści merytoryczne:

1. Podstawowe założenia ontologiczne, metafizyczne, aksjologiczne i etyczne wybranych kierunków w filozofii a znaczenie pojęcia paradygmatu w nauce oraz teorii i praktyki wychowania - wprowadzenie
2. Pozytywizm, neopozytywizm i pragmatyzm – pytania epistemologiczne i etyczne dla pedagogiki
3. Neotomizm i personalizm – refleksja wokół kategorii osoby ludzkiej i jej znaczenia dla refleksji pedagogicznej
4. Egzystencjalizm, psychoanaliza i neopschoanaliza – pytania o wolność i kondycję ludzką
5. Filozofia dramatu i filozofia spotkania – kategoria spotkania, relacji i dialogu i ich znaczenie dla teorii i praktyki wychowania
6. Fenomenologia i hermeneutyka – refleksja nad kategorią doświadczenia i interpretacji
7. Postmodernizm i filozofia krytyczna – pytania o kategorię prawdy w dyskursie pedagogiki i filozofii
8. Współczesne koncepcje etyki: etyka personalistyczna i fenomenologiczna D. von Hildebranda, formalizm etyczny, utylitaryzm, konsekwencjalizm, teoria umowy społecznej, problem dylematu moralnego
9. Współczesny dialog między filozofią a psychiatrią humanistyczną (Antoni Kępiński, V. E. Frankl, Kazimierz Dąbrowski)

Wykaz literatury podstawowej

Ryk A., *Podmiotowość. Od idei wewnętrzności do projektu siebie w strukturze społecznej. Wybrane implikacje pedagogiczne*, Studia z Teorii Wychowania, Tom XV, NR 4(49), 2024, Warszawa, Wyd. CHAT.

Ryk A., *Implikacje pedagogiczne wybranych wątków myśli filozoficznej Dietricha von Hildebranda*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu KENw Krakowie, Kraków 2025

Ryk A., *W poszukiwaniu pedagogicznej arche. Zarys systemów pedagogicznych*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu pedagogicznego w Krakowie, Kraków 2012

Ryk A., *W poszukiwaniu podstaw pedagogiki humanistycznej*, Od fenomenologii Edmunda Husserla do pedagogiki humanistycznej, Wydawnictwo Impuls, Kraków 2011.

Ryk A., *Pedagogika dramatu. Poszukiwania antropologiczne – metodologiczne*, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu pedagogicznego w Krakowie, Kraków 2008.

Ryk A., *(Po)nowoczesny podmiot w doświadczeniu spotkania. Antropologiczne aspekty pedagogiki spotkania*, Oficyna Wydaw. Impuls, Kraków 2006.

Wykaz literatury uzupełniającej

Hildebrand D., *Czym jest filozofia?*, Wyd. WAM, Kraków 2015.

Tischner J., *Etyka wartości i nadziei w: Wobec wartości*, Dietrich von Hildebrand, Jan A. Kłoczowski, Józef Paściak, ks. Józef Tischner, Poznań 1994.

Gogacz M., *Elementarz metafizyki*, Warszawa 2008.

Gogacz M., *Osoba zadaniem pedagogiki. Wykłady bydgoskie*, Bydgoszcz 1997.

Gogacz M., *Człowiek i jego relacje. Materiały do filozofii człowieka*, Warszawa 1985.

Fiut I., *Egzystencjalizm w: Filozofia współczesna*, red. L. Gawor, Z. Stachowski, Bydgoszcz – Warszawa-Lublin 2006

Filek J., *Filozofia odpowiedzialności XX wieku: teksty źródłowe*, Kraków 2004;

Filozofia: podstawowe pytania, red. E. Marten i M. Schnädelbach, Warszawa 2011;

Gutek G.L., *Filozofia dla pedagogów*, Gdańsk 2007

Majka W., *Modern man : in search of ethical & social foundations : a phenomenology*, Wydawnictwo

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

liczba godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	5
liczba godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	20
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu/zaliczenia	30
Ogółem bilans czasu pracy		75
Liczba punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		3